

ชื่อเรื่อง	การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนชายทะเล บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้วิจัย	วันทนี สว่างอารมณ์
สาขาวิชา	การจัดการเทคโนโลยี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ภัทรธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.อภิชาติ เต็มวิษชากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี กวินเสกสรรค์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโอกาสการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมของชุมชนชายทะเล กรุงเทพมหานคร ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเทคโนโลยีท้องถิ่นมาปรับใช้เพื่อการท่องเที่ยวและศึกษาประสิทธิภาพของการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์ในพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนในชุมชนชายทะเลบางขุนเทียน แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 9 และหมู่ 10 มี 6 ชุมชน จำนวน 298 ครัวเรือน ใช้วิธีวิจัยประยุกต์และปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน การดำเนินงานวิจัยมี 3 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาริบทชุมชนเพื่อศึกษาปัจจัยโอกาสการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศึกษาเทคโนโลยีท้องถิ่นชุมชน 3) การจัดการเพื่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน และการฝึกอบรม เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามที่เป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ต์ และข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งใช้การสำรวจ การสังเกต การเก็บข้อมูลภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ F-test และ t-test และข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์การจัดการพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ผลวิจัยพบว่าชุมชนชายทะเลบางขุนเทียน ซึ่งประชากรทั้ง 2 หมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีความเห็นว่าชุมชนมีโอกาสเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ในระดับดี ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 0.859$) และมีส่วนร่วมในการจัดชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับสูง ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.878$) ชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวได้ดีคือ เชื้อนไม้ไผ่ที่ใช้ลดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่วนประสิทธิภาพของการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์พบว่าเยาวชนจำนวน 52 คนมีผลคะแนนเฉลี่ยความรู้เนื้อหาวิชาการก่อนฝึกอบรมเป็น 17.72 (ร้อยละ 34.07) และ

หลังฝึกอบรมเป็น 50.72 (ร้อยละ 97.55) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($P \leq 0.01$) และผลจากงานวิจัยนี้มีการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวได้ 2 เส้นทางคือทางบกและทางน้ำ ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างคู่มือการท่องเที่ยวและฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน

Title	Ecotourism Management of Bang Khun Thian Seaside Community, Bangkok Metropolitan
Author	Wantanee Sawangarom
Program	Technology Management
Major Advisor	Associate Professor Dr.Apichart Pattarathum
Co-Advisor	Dr.Apichart Termvidchakorn Assistant Professor Dr.Boonmee Kavinseksan
Academic Year	2010

Abstract

The objectives of this research were to examine the opportunity of being ecotourism and the participation of the communities for ecotourism management, to study the application of the indigenous technologies for ecotourism and to examine the efficiency of ecotourism management by youth training of Bang Khun Thian Sub-district, Bangkok Metropolitan. The subjects were people resided in Moo 9 and Moo 10 composed of 6 communities for 298 families in Bang Khun Thian seaside area. The applied and participatory action researches were used in the study. This study was consisted of 3 steps as follows: 1) the study of the contexts and problems of the communities for the opportunity of being ecotourism, 2) the participation in the management that led to the model of ecotourism and 3) the youth training. Both quantitative by using questionnaires in 5 levels of Likert 's Scale and the qualitative data were collected by conducting field surveys, observations and field trips. The quantitative data were analyzed by using mean, percentage, SD, F-test and t-test. The qualitative data analyzed by using the indicators of Office of Tourism Development, Ministry of Tourism and Sports of Thailand.

The results of the study contexts of Bang Khun Thian seaside communities focusing on 2 villages; Moo 9 and Moo 10 revealed that most of respondents were fishermen and aqua culturist. They agreed that the communities had an opportunity of good being ecotourism with mean (\bar{X}) = 3.80 (S.D. = 0.859) and also high participants in ecotourism management (\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.878). For the indigenous technologies, bamboo dam was used to reduce the coastal erosion could be used

in the ecotourism. The youth training of 52 participants had the average scores before and after training were 17.72 (34.07%) and 50.72(97.55%) respectively that was significantly different at $P \leq 0.01$. Besides these the two ecotourism routes both by road and water travelling were developed in the area. The biodiversity database and also handbooks were done to promote for ecotourism of Bang Khun Thian seaside.